

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету землевпорядкування
_____ Олександр ШЕВЧЕНКО
“ ____ ” _____ 20__ р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри управління
земельними ресурсами
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.
В.о.завідувача кафедри
_____ Ольга ДОРОШ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОНП «Економіка природокористування
та охорони навколишнього середовища»
підготовки фахівців третього рівня вищої освіти
за спеціальністю С1- Економіка та міжнародні
економічні відносини.
_____ Ірина НОВАКОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ПРИРОДНИМИ РЕСУРСАМИ

Галузь знань - С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Спеціальність - С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини».

Освітньо наукова програма - Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища

Розробник:

Купріянич І.П., професор кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., професор
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни

Мікро- та макроекономічний аналіз в управлінні природними ресурсами

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів системних знань і дослідницьких умінь щодо застосування мікро- та макроекономічного аналізу для обґрунтування управлінських рішень у сфері природокористування. У курсі розглядаються попит і пропозиція на ринках природних ресурсів, поведінка споживачів і виробників, аналіз витрат і вигід, зовнішні ефекти, суспільні блага, права власності, економічні інструменти екологічної політики, а також макроекономічні взаємозв'язки між природним капіталом, економічним зростанням, інвестиціями, фіскальною політикою, кліматичними ризиками та сталим розвитком. Значна увага приділяється кількісним методам, сценарному аналізу, оцінюванню ефективності природоохоронних заходів, аналізу ресурсної безпеки та підготовці науково обґрунтованих рекомендацій для державного, регіонального і корпоративного управління природними ресурсами.

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Доктор філософії
Спеціальність	С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»
Освітньо-наукова програма	Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова освітня компонента
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4,0
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект / курсова робота	-
Форма підсумкового контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття освіти

Показник	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20 год.	8 год
Практичні заняття	20 год.	8 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	80 год.	104 год
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин	3 год.	-

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Мікро- та макроекономічний аналіз в управлінні природними ресурсами» є формування у здобувачів здатності застосовувати сучасний мікроекономічний і макроекономічний інструментарій для аналізу, моделювання та наукового обґрунтування управлінських рішень у сфері раціонального використання, відтворення та охорони природно-ресурсного потенціалу, з урахуванням принципів сталого розвитку, екологічної безпеки, ресурсних обмежень і соціально-економічних ризиків.

Набуття компетентностей:

Загальних:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності

Спеціальних:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці використання, охорони і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки соціально-економічного розвитку та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК07. Здатність застосовувати інструменти стратегічного та просторового планування для забезпечення збалансованого розвитку територій.

СК08. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки природокористування та охорони навколишнього середовища із застосуванням сучасних інструментів аналізу, оцінювати економічну ефективність використання природних ресурсів та природоохоронних заходів, критично аналізувати результати власних досліджень і напрацювання інших дослідників у контексті сучасних економіко-екологічних підходів до забезпечення сталого розвитку.

РН05. Інтегрувати економічні, правові та управлінські підходи при розробленні стратегій сталого розвитку територій та систем природокористування.

РН06. Оцінювати ефективність інструментів просторового та територіального планування для забезпечення раціонального використання земельних та інших природних ресурсів

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Мікроекономічні засади аналізу природокористування													
Тема 1. Предмет, методологія та інструментарій мікро- і макроекономічного аналізу в управлінні природними ресурсами	1	12	2	2	-	-	8	-	1	1	-	-	10
Тема 2. Природні ресурси як економічна категорія: від ресурсів до природного капіталу	2	12	2	2	-	-	8	-	1	1	-	-	10
Тема 3. Мікроекономіка природокористування: попит, пропозиція, дефіцит і гранична цінність ресурсу	3	12	2	2	-	-	8	-	1	1	-	-	10
Тема 4. Зовнішні ефекти, суспільні блага і провали ринку в управлінні природними ресурсами	4	12	2	2			8		1	1			10
Тема 5. Економічні інструменти екологічної політики: податки, платежі, рента, субсидії, дозволи	5	12	2	2			8		1	1			10
Разом за змістовим модулем 1		60	10	10	-	-	40	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Макроекономічний аналіз природного капіталу, ресурсної політики та сталого розвитку													
Тема 6. Макроекономічний аналіз природокористування: природний капітал, національне багатство і "зелений" ВВП	6	12	2	2	-	-	8	-	1	-	-	-	10
Тема 7 Фіскальна, інвестиційна та регуляторна політика в управлінні природними ресурсами	7	12	2	2	-	-	8	-	1	1	-	-	10
Тема 8. Макроекономічна рівновага, економічне зростання, структурні зміни та ресурсні обмеження	8	12	2	2			8	-	-	1	-	-	10
Тема 9. Економічна оцінка природоохоронних заходів: аналіз витрат і вигід, дисконтування, ризику	9	12	2	2			8		-	1			10
Тема 10. Інтегроване управління природними ресурсами	10	12	2	2			8		1	-			14
Разом за змістовим модулем 2		60	10	10			40	-	8	8	-	-	104
Усього годин		120	20	20	-	-	80	120	8	8	-	-	104

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, методологія та інструментарій мікро- і макроекономічного аналізу в управлінні природними ресурсами	2
2	Природні ресурси як економічна категорія: від ресурсів до природного капіталу	2
3	Мікроекономіка природокористування: попит, пропозиція, дефіцит і гранична цінність ресурсу	2
4	Зовнішні ефекти, суспільні блага і провали ринку в управлінні природними ресурсами	1
5	Економічні інструменти екологічної політики: податки, платежі, рента, субсидії, дозволи	2
6	Макроекономічний аналіз природокористування: природний капітал, національне багатство і “зелений” ВВП	2
7	Фіскальна, інвестиційна та регуляторна політика в управлінні природними ресурсами	2
8	Макроекономічна рівновага, економічне зростання, структурні зміни та ресурсні обмеження	2
9	Економічна оцінка природоохоронних заходів: аналіз витрат і вигід, дисконтування, ризику	2
10	Інтегроване управління природними ресурсами	2
	Разом	20

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Формування системи показників оцінювання природного капіталу території	2
2.	Мікроекономічне моделювання поведінки природокористувача в умовах ресурсних обмежень	2
3.	Діагностика ринкових провалів у сфері природокористування та розроблення регуляторних рішень	2
4.	Порівняльна оцінка економічних інструментів екологічного регулювання в Україні та ЄС	2
5.	Методичні підходи до вартісної оцінки екосистемних послуг	2
6.	Секторальний аналіз економічної ефективності використання природних ресурсів	2
7.	Макроекономічна оцінка природоємності, ресурсної продуктивності та екологічної ефективності економіки	2
8.	Сценарне оцінювання впливу кліматичних змін на економіку природокористування	2
9.	Оцінка потенціалу циркулярної економіки для зменшення навантаження на природні ресурси	2
10.	Розроблення науково обґрунтованих управлінських рішень у сфері природокористування	2
	Разом	20

5. Теми самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Природний капітал як економічна основа сталого розвитку.	15
2.	Економічна оцінка втрат від деградації природних ресурсів.	15
3.	Екологічні податки, рентні платежі та інші економічні інструменти природокористування.	15
4.	Екосистемні послуги: класифікація, оцінювання та використання в управлінських рішеннях.	15
5.	Кліматичні ризики в управлінні природними ресурсами.	10
6.	Циркулярна економіка та ресурсоефективність у природокористуванні.	10
	Разом	80

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму

8. Методи оцінювання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Мікроекономічні засади аналізу природокористування		
Лекція 1. Предмет, методологія та інструментарій мікро- і макроекономічного аналізу в управлінні природними ресурсами	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	-
П. р.1. Формування системи показників оцінювання природного капіталу території		10
С. р. 1. Природний капітал як економічна основа сталого розвитку		10
Лекція 2. Природні ресурси як	РН02. Глибоко розуміти базові	-

економічна категорія: від ресурсів до природного капіталу	(фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.	
П. р. 2. Мікроекономічне моделювання поведінки природокористувача в умовах ресурсних обмежень		10
С.р. 2. Економічна оцінка втрат від деградації природних ресурсів.		5
Лекція 3. Мікроекономіка природокористування: попит, пропозиція, дефіцит і гранична цінність ресурсу		-
П. р. 3. Діагностика ринкових провалів у сфері природокористування та розроблення регуляторних рішень		10
С.р. 3. Екологічні податки, рентні платежі та інші економічні інструменти природокористування.		5
Лекція 4. Зовнішні ефекти, суспільні блага і провали ринку в управлінні природними ресурсами		-
П. р. 4. Порівняльна оцінка економічних інструментів екологічного регулювання в Україні та ЄС		10
Лекція 5. Економічні інструменти екологічної політики: податки, платежі, рента, субсидії, дозволи		-
П. р. 5. Методичні підходи до вартісної оцінки екосистемних послуг		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Макроекономічний аналіз природного капіталу, ресурсної політики та сталого розвитку		
Лекція 6. Макроекономічний аналіз природокористування: природний капітал, національне багатство і “зелений” ВВП	РН03. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки природокористування та охорони навколишнього середовища із застосуванням сучасних інструментів аналізу, оцінювати економічну ефективність використання природних ресурсів та природоохоронних заходів, критично аналізувати результати власних досліджень і напрацювання інших дослідників у контексті сучасних економіко-екологічних підходів до забезпечення сталого розвитку.	-
П. р. 6. Секторальний аналіз економічної ефективності використання природних ресурсів		10
С. р.4. Екосистемні послуги: класифікація, оцінювання та використання в управлінських рішеннях.		5
Лекція 7. Фіскальна, інвестиційна та регуляторна політика в управлінні природними ресурсами		-
П. р. 7. Макроекономічна оцінка		10

природоємності, ресурсної продуктивності та екологічної ефективності економіки	PH05. Інтегрувати економічні, правові та управлінські підходи при розробленні стратегій сталого розвитку територій та систем природокористування. PH06. Оцінювати ефективність інструментів просторового та територіального планування для забезпечення раціонального використання земельних та інших природних ресурсів	
С. р. 5. Кліматичні ризики в управлінні природними ресурсами.		5
Лекція 8. Макроекономічна рівновага, економічне зростання, структурні зміни та ресурсні обмеження		-
П. р. 8. Сценарне оцінювання впливу кліматичних змін на економіку природокористування		10
С. р. 6. Циркулярна економіка та ресурсоефективність у природокористуванні		10
Лекція 9. Економічна оцінка природоохоронних заходів: аналіз витрат і вигід, дисконтування, ризику		-
П. р. 9. Оцінка потенціалу циркулярної економіки для зменшення навантаження на природні ресурси		10
Лекція 10. Інтегроване управління природними ресурсами		-
П. р. 10. Розроблення науково обґрунтованих управлінських рішень у сфері природокористування		10
Модульна контрольна робота 2.		
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		70
Екзамен/залік		30
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо деделайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні

академічної доброчесності	мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

5. Рекомендовані джерела інформації

1. Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>
2. Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a system for greenhouse gas emission allowance trading within the Community. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>
3. Directive 2004/35/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on environmental liability with regard to the prevention and remedying of environmental damage. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32004L0035>
4. Regulation (EU) 2024/1991 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2024 on nature restoration and amending Regulation (EU) 2022/869. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>
5. System of Environmental-Economic Accounting — SEEA. United Nations. URL: <https://seea.un.org/>
6. Водний кодекс України : Кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Водний кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Дорош Й., Ібатуллін Ш., Барвінський А., Тарнопольський А., Сокаль О. Концепція використання та охорони земель у сучасних умовах суспільного розвитку України /Землеустрій кадастр і моніторинг земель. № 3, 2021р. ст 4-13.
9. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
10. Земельний кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
11. І.Новаковська, В. Іванченко, Н. Іщенко.(2024) Інтегровані стратегії сталого розвитку: економічне зростання та відновлення природних ресурсів. Наукові перспективи (Naukovi perspektivi), 2024 DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5\(47\)-899-910](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5(47)-899-910)
12. Кодекс України про надра : Кодекс України від 27.07.1994 № 132/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Купріянич І.П. Науково-методологічні засади формування екологобезпечних аграрних землеволодінь і землекористувань. – К. : ФОП Гуляєва В.М., 2021. – 380 с.
14. Лісовий кодекс України : Кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
15. Лісовий кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
16. Марчук Ю. М. Фінансово-економічний механізм природокористування: сутність, складові та перспективи удосконалення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 24. С. 13–18. DOI: [10.32702/2306-6814.2018.24.13](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2018.24.13)

17. Микитенко, В. В. (2024). Організація природно-господарських відносин у реконструктивному розвитку територій. *Science and Science of Science*, (1(123), 21—42. <https://doi.org/10.15407/sofs2024.01.021>
18. Нефьодов Ю. М., Галицька Т. Ю. Методи прийняття управлінських рішень. К. : Кондор, 2024. 324 с.
19. О.А. Скидан, В. П. Якобчук, Л. І. Симоненко (2025). Відновлення ресурсного потенціалу територій: мікро та макроекономічні аспекти публічного адміністрування. Наукові перспективи (наукові perspektivi).
20. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
21. Прийняття управлінських рішень [Ю. Є. Петруня, М. Ф. Мормуль, Т. О. Пасічник та ін.]; за ред. Ю. Є. Петруні. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2025. 279 с.
22. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20.02.2003 № 555-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text>
23. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
24. Про екологічний аудит : Закон України від 24.06.2004 № 1862-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15#Text>
25. Про енергетичну ефективність : Закон України від 21.10.2021 № 1818-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text>
26. Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів : Закон України від 12.12.2019 № 377-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/377-20#Text>
27. Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок : постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2021-%D0%BF#Text>
28. Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2024-%D1%80#Text> (
29. Про затвердження операційного плану реалізації у 2025–2027 роках Водної стратегії України на період до 2050 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 № 1412-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1412-2025-%D1%80#Text>
30. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
31. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
32. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>
33. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
34. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
35. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
36. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>
37. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
38. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>

39. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2022-%D1%80#Text>
40. Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text>
41. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>
42. Про управління відходами : Закон України від 20.06.2022 № 2320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>
43. Хвесик М., Бистряков І., Клиновий Д. (2024). Фінансово-економічний механізм реконструктивного розвитку України на засадах децентралізованого управління природними ресурсами. *Економіка України*, 61(3(676)), 3–20. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2018.03.003>